

[Anker Lau.]

tigelsen og bærer alle risikoens byrder uden nogensinde at vente tak derfor.

At behandle de danske byerhverv på denne måde må forudsætte en for hele landet yderst alvorlig situation, krig eller krise, eller dog i det mindste en saglig begrundelse. Men intet af dette findes i virkeligheden, og i udvalget har man endog oplyst, at man endnu ikke har forsøgt at regne ud, hvad det foreslåede avancestop betyder i varepriser. Dette viser bedre end lange redegørelser, at dette er et stykke indre socialdemokratisk krisepolitik, som intet har med saglighed at gøre. Der er grund til at beklage, når saglighed og politik falder fra hinanden. Det pynter ikke på det høje ting.

Men jeg finder det — ja, det er et stærkt udtryk, men jeg vil bruge det alligevel — helt uanstændigt at gøre et erhvervsliv, der tjener vort fælles samfund godt, som er lovlydigt og aldrig ude efter statens penge, til syndebuk, fordi socialdemokratiet står i vanskeligheder med sine egne. Man burde hellere fortælle befolkningen sandheden om dette erhvervslivs indsats af egne midler og egne kræfter for at skaffe de varer og den beskæftigelse under bevarelse af den økonomiske frihed, som vort samfund har så hårdt brug for. Vi så forleden i avisen, at udlandet køber vore dygtige atomteknikere. Det skulle nødigt komme så vidt, at vore dygtige erhvervsfolk fordrives til et mere forstående udland.

Hele denne sag viser mere end noget andet en næsten håbløs mangel på forståelse for det frie erhvervslivs risikofyldte praksis og dets nødvendige tilpasningsmuligheder også på prisområdet. Prisen er jo ofte det instrument, hvormed en købmand må regulere sin omsætning efter skiftende moder, skiftende årstider, pengeforhold o. s. v. Det var rart, om man dog en gang imellem mødte en vilje til at forsøge på at forstå dette.

Som monopollovens enige vedtagelse sidste år var en opfordring til sagligt samvirke i erhvervslivet og mellem dette og administrationen, således er dette forslag udtryk for det stik modsatte. Her sætter regeringspartiet og de radikale en streg over det hele og sætter i stedet byernes erhvervsliv under mistanke og anklage. Dette kalder

på strid mellem befolkningsgrupper, politisk og erhvervsmæssigt, medens en fredelig konkurrence om at betjene samfundet bedst under lighed for loven og med respekt for frihedens ansvar og vilkår var det, man burde stræbe efter.

Når regeringen kan acceptere dette forslag, er det formentlig udtryk for, at den er klar over, hvad det kan bruges til. I „Berlingske Aftenavis“ i tirsdags var der en tydelig pegepind om, hvad der kan ventes: at fagforeningerne kan mobiliseres. Ja, jeg forstår alt det. Regeringens mål på disse områder er jo kendt, og det er helt i overensstemmelse med dens ideologi. Det er der ikke det mindste at sige til, bortset fra at den svigter det forlig, man indgik sidste år. Men det er helt uforståeligt, synes jeg, at det radikale venstre har kunnet række hånd hertil, og jeg overlader gerne æren og ansvaret for denne lov til dette parti. Det har jo ikke manglet på advarsler. Alle byerhvervene har i fuld enighed to gange henvendt sig til udvalget, men de radikale havde kun et skuldertræk tilovers for det erhvervsliv, som nu skal udsættes for denne lovs virkninger i fremtiden uden anden begrundelse end den rent politiske, at man måtte gøre noget for at hjælpe regeringen ud af en knibe.

Danske Husmødres Forbrugerråd har man heller ikke villet lytte til. I den henvendelse, som er optrykt i betænkningen, siges det prisværdigt klart, at forbrugerrådet ikke skal tage stilling til de politiske dele af lovkomplekset, og så indskrænker man sig til at beskæftige sig med prismærkning, skiltning, oplysning o. s. v., noget, vi delvis har adgang til i forvejen, og hvis saglige løsning man ikke kan have noget principielt imod. Alt, hvad der har med priserne og avancerne og kontrollen at gøre, ønskede forbrugerrådet fornuftigvis ikke at beskæftige sig med. Der er vist ingen grund til at tvivle om, at hvis der havde været virkelig saglighed med i spillet, ville forbrugerne have følt sig forpligtet til at beskæftige sig med det, men det var der ikke, og der er grund til at takke forbrugerrådet, fordi det ikke her lod sig bruge i et politisk spil.

Selvom jeg er klar over, at det næppe nytter ret meget, vil jeg gerne slutte denne tale med en opfordring til at afblæse hele